

Hvem skal undersøge Inger Støjberg?

Det trækker op til en undersøgelse af udlændinge- og integrationsminister Inger Støjbergs administration i barnebrudssagen. Men hvordan skal det ske? Svaret synes foreløbig at blæse i vinden.

JENS PETER CHRISTENSEN

Har været højesteretsdommer siden 2006. Forinden professor i stats- og forvaltningsret ved Aarhus Universitet. Har været formand for en lang række lovforberedende udvalg.

De andre medlemmer af Weekendpanelet:

BERTEL HAARDER

EMILIA VAN HAUEN

CLAUS BRYLD

ELISABETH DONS CHRISTENSEN

SAMIRA NAWA AMIRI

BENTE TROENSE

Weekendpanelet

Noget tyder på, at det trækker op til en undersøgelse af udlændinge- og integrationsminister Inger Støjbergs administration i den såkaldte barnebrudssag. Sagen handler om indkvarteringen af mindreårige gifte eller samlevende asylansøgere. Efter hvad der har forlydt i pressen, skulle der nu efter valget være flertal i Folketinget for en såkaldt uvildig undersøgelse af sagen. Hvordan sådan en undersøgelse i givet fald skal gennemføres, foreligger der imidlertid ikke noget sikkert om.

Gennem de seneste årtier har det mest almindelige været, at regering og folketing har nedsat en undersøgelseskommission, ledet af en dommer, når man har villet endevende en ministers embedsførelse. En undersøgelseskommission har krav på at få alle dokumenter udleveret og kan afhøre både ministre og embedsmænd. Problemet er, at undersøgelseskommissionerne er dyre og tager lang tid.

I nogle tilfælde har man i stedet for en undersøgelseskommission bedt en advokat om at undersøge en sag. Der gælder imidlertid ingen lovgivelser om sådanne advokatundersøgelser, og efter praksis har advokaten kun haft adgang til skriftligt materiale og har ikke kunnet afhøre ministre og embedsmænd. Det begrænser selvsagt mulighederne for at komme ud i alle hjørner af en sag.

I oktober afgav Udvalget om undersøgelseskommissioner, som jeg var formand for, en 400 sider lang rapport med forslag og råd om, hvordan undersøgelseskommissionerne kan gøres hurtigere, billigere og bedre. Det afgørende vil imidlertid fortsat være, hvor omfattende en opgave, regering og folketing sætter kommissionerne på. Jo mere kompliceret og langvarigt et hændelsesforløb, man vil have undersøgt, jo længere tid vil det tage at finde ud af, hvem der har gjort hvad hvornår og hvorfor og dertil vurdere, om nogle kan gøres ansvarlig for det, de har gjort eller ikke gjort. Et ekstremt eksempel er den undersøgelseskommission om SKAT, der blev nedsat i 2017. Den forventes at skulle arbejde i 7 år, og udgiften anslås foreløbig til at blive godt 300 mio. kr.

I rapporten har vi i udvalget også belyst mulighederne for, at Folketinget selv i højere grad kan undersøge sagerne. Udvalget har fremlagt forskellige modeller herfor, men vi har ikke i udvalget skullet taget stilling til, om det er en god ide med sådanne parlamentariske undersøgelser.

Det er kompliceret stof, der rejser en række spørgsmål: Hvem skal kunne beslutte, at en sådan parlamentarisk undersøgelse skal sættes i gang? Skal f.eks. et mindretal i Folketinget kunne det? Og hvilke sager egner sig til at blive undersøgt af folketingsmedlemmer? Og hvem skal i givet fald stå for undersøgelsen? Et af Folketingets stående udvalg? Eller et helt særligt folketingsudvalg, der kun har denne opgave? Og allermest kontroversielt: I hvilket omfang skal udvalget kunne kræve oplysninger fra ministerier, ministre og embedsmænd? Skal udvalget kunne kræve alle interne dokumenter udleveret? Og skal det kunne afhøre embedsmænd om, hvordan de har rådgivet deres ministre? Det sidste vil være et væsentligt brud med det hidtidige parlamentariske princip om, at Folketinget må nøjes med at holde sig til ministeren.

Den 20. februar i år fremkom Folketingets daværende formand,

Pia Kjærsgaard, med et forslag til det, der blev benævnt »en model for parlamentariske forundersøgelser«. Kernen heri er, at Folketingets Udvalg for Forretningsordenen (eller et underudvalg under dette udvalg eller et andet folketingsudvalg) skal kunne udstyres med de samme undersøgelseskompetencer som de hidtidige undersøgelseskommissioner. Dog med den forskel at et parlamentarisk undersøgelsesudvalg ikke skal kunne udtale sig om embedsmændenes ansvar, men alene om ministrenes ansvar.

For at få belyst ministeransvaret skal embedsmændene kunne indkaldes til afhøring efter regler, der svarer til dem, der i dag gælder for undersøgelseskommissionerne. Et parlamentarisk undersøgelsesudvalg skal også, på tilsvarende måde som undersøgelseskommissioner, kunne kræve alt materiale udleveret om embedsmændenes rådgivning af ministre. Sat på kort begreb kan man sige, at forslaget kerne er, at politikerne i et parlamentarisk undersøgelsesudvalg skal kunne iklæde sig en "undersøgelseskommissionskappe" efter lovgiver, der stort set svarer til dem, der gælder for undersøgelseskommissionerne.

Enhver kan have sin egen mening om disse spørgsmål. En del tyder dog på, at et system, hvor Folketinget selv undersøger sagerne, ikke ligger lige om hjørnet. Det nævnte forslag synes foreløbig at være blevet lagt på is af et flertal i Folketinget. Flertallet har således i en beretning fra Folketingets Udvalg for Forretningsordenen den 10. april udtalt sig kritisk om forslaget, herunder ikke mindst om muligheden for at et parlamentarisk undersøgelsesudvalg skal kunne kræve dokumenter udleveret fra regeringen og afhøre embedsmænd om deres rådgivning af ministeren. I sin sammenfattende konklusion har flertallet skudt hele sagen til hjørnet og opfordret til yderligere overvejelser over, hvordan undersøgelser fremover kan foregå i sager, hvor undersøgelseskommissioner er for tungt et undersøgelsesorgan.

Som sagt er enhver i sin gode ret til at have sin egen mening om disse spørgsmål. Det samme gælder selvsagt også med hensyn til, om der skal sættes en undersøgelse i gang af Inger Støjbergs administration i barnebrudssagen. Under alle omstændigheder synes det imidlertid at blæse noget i vinden, hvilken form for undersøgelse der i givet fald skal sættes i værk.

Danske muslimer har længe været politisk aktive

Kurt Wissendorf Møller
pensionist og fhv. byrådsmedlem, Silkeborg

Michael Böss' indlæg i JP forleden om fordelingen af de danske muslimers stemmer ved valgene ligger i pæn forlængelse af de journalistiske kommentarer, der faldt om de afgivne stemmer, der ramte direkte ind i Det Radikale Venstres vægtskål og fordoblede vægten her. Godt politisk

håndværk må man sige. Fra flere sider, herunder JP's træk på Sørine Godtfredsens konstant formørkede syn på alt, der ligger uden for hendes horisont, blev konklusionen, at de danske muslimer ikke er demokratiske nok. Nogle vil jo nok føje til, at de heller ikke er danske nok, men det synspunkt slog ikke så hårdt igennem denne gang takket være splittelsen blandt de særligt formørkede.
Michael Böss benytter i sit

indlæg anledningen til at repetere udråbene med et krav (måske bare en forventning) om, at nu må de altså tage sig sammen og fordele sig efter de samme anskuelser som alle os andre. Böss og ligesindede har tilsyneladende overset, at danske muslimer i årevis har været valgt for Socialdemokratiet, ja, selv Venstre og De Konservative kan prale med valgte og kandidater, der måske mest er til pynt, men de er der. Selv i DF hører vi om folk

med mellemøstlige navne, og den navnkundiske af dem, Naser Khader, er valgt af De Konservative for tiden. Hvoraf denne blindhed, som tilsyneladende har ramt Michael Böss og adskillige andre journalister og kommentatorer, kommer fra, kan man jo kun gisne om, men vi kunne jo bede dem gnide øjnene, tage skyklapperne af og se ud i den virkelige virkelighed, og så i øvrigt bede JP om at iværksætte et journalistisk gravearbejde, der

kunne præcisere, at kravet om at fordele sig efter anskuelser faktisk eksisterer. Bevares sofapartiet har hidtil rekrutteret de fleste, men når nu denne gruppe af medborgere markant har rejst sig, så er det på tide, at vi klapper i hænderne og byder den velkommen.
At forsøge at dressere dem gennem endnu en gang småborgerdanske sving med krabasken er hverken pænt eller ordentligt eller for den sags skyld dansk.